

Джек Девід Еллер

ІСТОРІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ТРАДИЦІЙ

Від «Мейфлауера» до Сінко де Майо

З англійської переклала Наталія Климчук

Львів
Видавництво Анетти Антоненко
Київ
Ніка-Центр
2024

УДК 39:930.85:94(73)

E47

Еллер Дж. Д.

E47 Історія американських традицій. Від «Мейфлауера» до Сінко де Майо / Джек Девід Еллер ; пер. з англ. Н. Климчук. — Львів : Видавництво Анетти Антоненко ; Київ : Ніка-Центр, 2024. — 328 с.

ISBN 978-617-553-024-5 (Видавництво Анетти Антоненко)

ISBN 978-966-521-791-6 (Ніка-Центр)

Традиції — це те, з чого складається наша ідентичність у межах сім'ї, краю, країни, і що є невід'ємною частиною нашого повсякдення та, як більшість з нас думає, передавалося з покоління в покоління від сивої давнини. Утім, насправді, як переконливо доводить антрополог і соціолог Джек Девід Еллер, — відомі традиції з'явилися відносно недавно, а часом вони навіть штучно створені в рамках певної маркетингової стратегії. І тим цікавіше вам буде дізнатися історію виникнення й побутування найвідоміших у світі американських традицій і символів: від святкування Дня подяки й Різдва до синіх джинсів, кока-коли, Макдональдса й Супермена.

Для широкого кола читачів.

УДК 39:930.85:94(73)

Inventing American Tradition: From the Mayflower to Cinco de Mayo by Jack David Eller was first published in English by Reaktion Books, London, 2018.

Copyright © Jack David Eller 2018

© Наталія Климчук, переклад, 2024

© Видавництво Анетти Антоненко, 2024

© Видавництво «Ніка-Центр», 2024

ISBN 978-617-553-024-5 (Видавництво
Анетти Антоненко)

ISBN 978-966-521-791-6 (Ніка-Центр)

ЗМІСТ

Передмова.....	9
Вступ. Традиція — не те, чим була колись	15
Що таке традиція?	17
Культура і повернення до життя	20
Традицієтворення, або винайдення традиції	25
Процеси традицієтворення	33
Традицієтворення для (і проти) нації та держави	36

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ТРАДИЦІЇ

Розділ перший. Тебе оспівую: державний гімн	46
На світанку скажи: Америка бореться з Англією на полі бою і в поезії	48
Вірш стає піснею	51
Змагання за те, щоб стати гімном.....	55
Розділ другий. Ти — велична стара шмата: американський прапор.....	61
Світанок появи американських прапорів	62
Бетсі Росс: мати прапора?.....	65
Прапор зростає і — вирушає на війну — разом з Америкою	67
Зірки і смуги назавжди?.....	72
Розділ третій. Нова американська людина: Дядько Сем	73
А ось і Дядько Сем.....	76
Мистецтво Дядька Сема.....	79
Чи можна вважати Дядька Сема Америкою?	82
Розділ четвертий. Республіка і її символи: присяга на вірність і девіз.....	85
Передісторія Присяги на вірність.....	85
Поява Присяги на Вірність.....	88
В Америці з'являється девіз.....	93
Конфлікт традицій: вислів «З волі Божої» проти Першої поправки..	95

АМЕРИКАНСЬКІ СВЯТКОВІ ТРАДИЦІЇ

Розділ п'ятий. Збираємося разом: День подяки	100
Цей день у 1621 році	101
Політика і День подяки	104

(Мистецька) творчість Дня подяки	108
Сучасні традиції Дня подяки.....	112
Розділ шостий. Поважай матір і батька, а також інших:	
День матері та День батька	116
День матері.....	117
День батька	122
День батьків?.....	124
Увесь наш рід: поширення родинних свят	126
Розділ сьомий. Щоб не забули: патріотичні свята.....	129
День президентів	130
День пам'яті	132
День прапора	137
День ветерана.....	139
Розділ восьмий. Ми — цілий світ: етнічні свята Америки	143
День святого Патрика	144
День Колумба.....	149
Сінко де Майо	154
Кванза	159

ТРАДИЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО СТИЛЮ ЖИТТЯ

Розділ дев'ятий. Америка в одному слові: «Окей».....	166
Як жарт став найбільш поширеним словом у світі.....	168
«Окей» починає жити власним життям	172
Чи є слово «ОК» американською філософією?.....	175
Розділ десятий. Хотілося б навчити світ: Кока-кола	178
Як винайшли кока-колу	179
Винайдення традиції кока-коли	181
Бойові традиції	187
Уміння поводитися — і ризиковані жарти — з традиціями	189
Це не просто напій, це — почуття.....	191
Розділ одинадцятий. Обіди на колесах: гамбургер.....	193
Легенди про бургер.....	194
Інтерлюдія № 1: сендвіч.....	197
Знайомство бургера з хлібом	197
Інтерлюдія № 2: Тільки яловичина на вечерю.....	198
Бізнес з виготовлення бургерів.....	199
Інтерлюдія № 3: чи бажаєте до цього смаженої картоплі?.....	204
Бургери, бургери, скрізь — бургери	205

Розділ дванадцятий. Уніформа американського індивідуаліста:

сині джинси.....	208
Сині джинси, які були до «лівайс».....	209
Лівай Страусс робить сині джинси	210
Ковбої, контркультура та світ високої моди	213
Джинси та футболка.....	219

АМЕРИКАНСЬКІ ТРАДИЦІЙНІ ГЕРОЇ**Розділ тринадцятий. А ось і американський стиль життя: Супермен.. 224**

Супермени і суперпоганці.....	225
Супермен, який заледве уникнув небуття	227
Численні життя Супермена.....	231
Завдяки чому Супермен такий збіса американський?	238

Розділ чотирнадцятий. Хто очолює клуб? Міккі Маус 240

Миша, яка була до Міккі.....	241
Міккі Маус стає сенсацією	242
Численні життя — а також подальша доля — Мауса.....	247
Чим ти став мені у нагоді останнім часом, Міккі?	252

Розділ п'ятнадцятий. Ви увійдете в історію: деякі американські

персонажі.....	255
Американський Геркулес: Пол Баньян	258
Самотній Рейнджер	262
Моряк Попай	266
Червононосий північний олень Рудольф.....	270
Деякі забуті американські герої.....	273

Висновок. Майбутнє американської традиції 275

Перш ніж Америка стала традиційним суспільством	276
Пам'ять про Америку.....	280
Винайдення завтрашніх американських традицій.....	284

Література..... 292

Література для подальшого читання..... 315

Джерела ілюстрацій

317

Іменний покажчик..... 321